

РОДОВИЙ ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ НЕНАДАННЯ ДОПОМОГИ ОСОБІ, ЯКА ПЕРЕБУВАЄ В НЕБЕЗПЕЧНОМУ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНІ

Ю.Г. Зубець

*здобувач кафедри кримінального права та процесу
ВНЗ «Національна академія управління»*

Постановка проблеми. Проблема родового об'єкта злочинів, а особливо такого злочину, як ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, належить до найменш вивчених. Це свідчить про те, що зазначена проблема є надто актуальною, особливо на сучасному етапі боротьби зі злочинами проти особи і, зокрема злочину, передбаченого ст.136 КК України. Невирішеність багатьох аспектів проблеми вимагає розгляду деяких загально-теоретичних питань у цьому напрямку, без яких у подальшому можна мати труднощі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Даній проблемі в юридичній літературі приділяли певну увагу, такі вчені, як: В.К. Гришук, М.І. Хавронюк, В.Б. Малінін, О.В. Хуторянський, В.К. Матвійчук та інші. Проте до цього часу вона не знайшла свого належного вирішення.

Мета статті полягає у з'ясуванні родового об'єкта злочину ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Основні результати дослідження. У законодавстві про кримінальну відповідальність на теренах України тривалий час були відсутні кримінально-правові норми стосовно ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Тому в теорії кримінального права і в правозастосовній діяльності не склалися єдині підходи до визначення родового та безпосереднього об'єкта злочину, що нами досліджується.

Відповідно до традиційного підходу, що склався у вітчизняній кримінально-правовій науці та в кримінальному праві країн СНД, юридичний аналіз норм, передбачених ст.136 КК України, почнемо з дослідження родового об'єкта посягання, оскільки саме об'єкт визначає криміналізацію суспільно небезпечного посягання. Він же слугує і відправним критерієм кваліфікації злочину [1, с.62-63]. Кожен злочин посягає на певний об'єкт, завдає йому істотної шкоди або ставить під загрозу завдання такої шкоди ці суспільні відносини [2, с.52; 3, с.302]. Виходячи із зазначеного вище, необхідно констатувати, що злочинне діяння неможливе без об'єкта, проти якого воно спрямоване.

Вчення про об'єкт злочину в науці кримінального права є одним з найбільш важливих і надто складних питань. У кримінально-правовій доктрині є надзвичайно багато різноманітних підходів до розуміння об'єкта злочину. Слід звернути увагу на те, що до найбільш поширених історичних концепцій об'єкта злочину в теорії кримінального права В.К. Гришук відносить наступні: 1) об'єкт злочину – суб'єктивне право (В.Д. Спасович); 2) об'єкт злочину – захищений інтерес (Ф. Ієрінг, Ф. Ліст, Б.С. Нікіфоров), 3) об'єкт злочину – блага та інтер-

еси, що охороняються законом (правові блага) (А.Н. Круглевський, Г.В. Колоколов, Є.Я. Нимировський); 4) об'єкт злочину – безпека і добробут громадян (О.Ф. Кістяківський); 5) об'єкт злочину є: а) правові норми і конкретні блага та інтереси (М.Д. Сергієвський); б) посереднім об'єктом є порушений припис, норма, а безпосереднім об'єктом – суспільне відношення, що є реальним проявом цього припису (І. Я. Фойніцький); в) з формального боку є блага та інтереси, що охороняються цією нормою (Л.С. Білогриць-Котляревський); г) норми права в її реальному бутті (М.С. Таганцев); 6) об'єкт злочину – окремі особи чи групи осіб (П.Д. Калмиков); 7) об'єкт злочину охоронювані кримінальним законом суспільні відносини (А.А. Піонтковський, Є.А. Фролов) [4, с.159-164]. На наш погляд, зазначені положення є обґрунтованими.

Цікавим і, на наше переконання, сприйнятливим, є узагальнення найбільш поширених сучасних концепцій об'єкта злочину в теорії кримінального права професора В.К. Грищука, яке він подає таким чином: 1) об'єкт злочину – охоронювані кримінальним законом суспільні відносини (В.Я. Тацій, М.Й. Коржанський, М.І. Бажанов, А.В. Савченко, Б.О. Кирись, В.О. Навроцький, Н.О. Гуторова, Ю.Л. Шевцов та ін.); 2) об'єкт злочину це соціальні блага (цінності), що охороняються кримінальним законом (П.С. Матишевський, Є.В. Фесенко, С.Б. Гавриш); 3) об'єкт злочину – людина незалежно від віку, розумового розвитку, соціального статусу тощо (Г.П. Новосьолов); 4) об'єкт злочину – окремі особи або багато осіб (П.Я. Козаченко, З.А. Незнамова); 5) об'єкт злочину – охоронювані кримінальним законом соціально значущі цінності, інтереси, блага (А.В. Пашковська, А.В. Наумов); 6) об'єкт злочину – суспільні відносини, які є відповідним порядком, встановленим приписами правових норм, а також соціальні блага (Г.В. Чеботарьова); 7) об'єкт злочину двоякий – соціальна оболонка є завжди першим об'єктом, а всі інші об'єкти перебувають в середині цієї оболонки (В.М. Трубніков); 8) об'єкт злочину – охоронюваний кримінальним законом порядок суспільних відносин (О.М. Костенко, П.П. Андрушко, А.В. Ландіна); 9) об'єкт злочину – особливо цінні суспільні відносини, які охороняються кримінальним законом [4, с.166].

Можна стверджувати, що цей підхід набув поширення в теорії кримінального права і до його прихильників слід віднести: В.К. Грищука [4, с.166], Я.М. Брайніна [5, с.70], В.М. Кудрявцева [6, с.130], А.А. Музику [7, с. 25], Л.В. Левицьку, Т.О. Мудрака, О.В. Сіренка, П.В. Цимбала [8, с.18], А.В. Савченка, В.В. Кузнецова і О.Ф. Штанька [9, с.79], В.К. Матвійчука [10, с.21], О.В. Хуторянського.

Крім вище вказаних сучасних концепцій об'єкта існують ще й інші. Так, С.Я. Лихова [11, с.79], Ю.М. Жмур [12, с.3] підтримують та розвивають концепцію, де об'єктом злочину є правовідносини.

Натомість В.П. Ємельянов називає об'єктом злочину охоронювані кримінальним законом конкретні сфери життєдіяльності людей, які і виступають безпосередніми об'єктами злочинів як реальних явищ дійсності [13, с.214-215].

Слід звернути увагу на те, що в юридичній літературі пропонується й інша періодизація та класифікація розвитку концепцій об'єкта злочину.

Зокрема, в історії розвитку вчення про об'єкт злочину можна виділити декілька етапів. Перший етап (друга половина XIX – початок XX ст.) характеризується наявністю різних концепцій, до числа яких інколи відносять так звані теорії суб'єктивного права, норми права і правові блага [14, с.325]. Другий етап розробки вчення про об'єкт злочину – період панування в нашій країні марксистсько-ленінського вчення, керуючись яким вітчизняна кримінально-правова наука взяла на озброєння тезу: «Об'єкт злочину – це суспільні відносини, і тільки вони» [14, с.325]. Третій етап – це сучасні концепції об'єкта злочину. Він характерний тим, що в ньому кримінально-правова теорія вже не декларує про єдність думок, оскільки не тільки в науковій, але й у навчальній літературі все більше проявляється два основних, концептуальних підходи до трактовки поняття об'єкта злочину [14, с.336]. Перший, значно представницький за числом прихильників, підхід орієнтує на таке вирішення питання про об'єкт злочину, яке мало місце в радянській науці, тобто на визнання об'єктом злочину суспільних відносин [14, с.337].

В останнє десятиріччя з'явилося також немало прибічників другого підходу. Всіх їх об'єднує одне: критичне сприйняття ідеї про те, що об'єктом злочину виступають суспільні відносини і тільки вони [14, с.337].

Звертає увагу на себе те, що П.П. Андрушко робить деякі уточнення до узагальнення концепцій об'єкта В.К. Грищуком. Зокрема, він уточнює свою позицію стосовно об'єкта злочину, а саме, що таким розуміє соціальні цінності, натомість порядок відносин (взаємовідносин) між суб'єктами розглядає як вид соціальних зв'язків між суб'єктами, які в свою чергу, є одним із видів соціальних цінностей, що охороняються кримінальним законом [15, с.5]. Крім того, П.П. Андрушко звертає увагу на те, що С.Б. Гавриш відстоює концепцію об'єкта злочину – як правового блага, а не об'єкт злочину – соціальні блага (цінності), що охороняються кримінальним законом [15, с.5-7].

Дослідження питання про об'єкт злочину взагалі, не є предметом даного дослідження, тому не вдаючись до деталей аналізу кожної з наведених концепцій об'єкта злочину і виходячи з періодизації, зазначимо, що ми приєднуємося до дослідників, які об'єкт злочину розглядають саме з позиції теорії суспільних відносин. Представниками цієї теорії є, зокрема, В.Я. Тацій, В.К. Грищук, В.К. Матвійчук, А.А. Музика, М.Й. Коржанський, В.О. Навроцький, М.І. Карпенко, І.О.Харь, О. В. Хуторянський та ін.

Користуючись триступеневою класифікацією об'єктів злочинів, якої ми дотримуємося, визначимо місце норми, що досліджується (ст.136 КК України) у системі Особливої частини КК України, її значення, надамо точну кваліфікацію вказаного діяння. Це все стає можливим, якщо виявиться найбільш правильно встановити родовий і безпосередній об'єкти злочину, передбаченого ст.136 КК України. Ця класифікація ґрунтується на співвідношенні філософських категорій: загального, особливого та окремого і відповідно включає три рівні: загальний, родовий, безпосередній [6, с.81-82; 16, с.124-125; 17, с.60-62; 18, с.56-57]. Таку тричленну класифікацію об'єктів злочинів підтримує переважна більшість науковців в галузі кримінального права. Відповідно до цієї класифікації, з позиції прихильників концепції, об'єкт злочину – суспільні

відносини, що поставлені під охорону кримінального закону, загальний об'єкт — вся сукупність суспільних відносин, що поставлені під охорону кримінального закону, родовий — група суспільних відносин, тотожних або однорідних за своєю сутністю, безпосередній — конкретні суспільні відносини, які охороняються кримінально-правовою нормою [1, с.52-53].

Родовий об'єкт злочину відображає характер і сутність суспільної небезпеки окремої групи злочинів, через що виступає своєрідним критерієм об'єднання окремих злочинів у групи та подальшого розташування таких груп в Особливій частині КК України (виступає критерієм систематизації норм в Особливій частині КК України) [19, с.73].

З приводу родового об'єкта злочинів, передбаченого ст.136 КК України, є наступні судження: 1) Н.П. Короленко зазначає, що родовим об'єктом цих злочинів є відносини з охорони життя і здоров'я особи [20, с.293]; 2) Ю.В. Александров стверджує, що родовим об'єктом цих злочинів виступає особа як суб'єкт суспільних відносин [21, с.124]; 3) С.С. Яценко і Ю.В. Александров впевнені, що родовим об'єктом цих злочинів є людина як суб'єкт суспільних відносин і носій особистих цінностей — життя, здоров'я, статевої недоторканості, свободи і гідності [22, с.129]; 4) В.В. Сташис упевнений, що родовим об'єктом цих злочинів є життя, здоров'я, свободи і гідність особи. (невід'ємні блага громадянина) [23, с. 150]; 5) М.Й. Коржанський зазначає, що родовим об'єктом цих злочинів є сукупність суспільних відносин, які визначають суспільні властивості особи: її громадянство, вік, освіту, ім'я, місце проживання, роботи тощо [24, с.139-140]; 6) В.І. Борисов і В.М. Куц наполягають, що родовим об'єктом цих злочинів є особа [25, с.3]; 7) Е.В. Благов упевнений, що родовим об'єктом цих злочинів є життя і здоров'я особи [25 с.12-14]; 8) Н.В. Наумов стверджує, що родовим об'єктом цих злочинів є особа як така [27, с.35]; 9) А.І. Коробєєв зазначає, що родовим об'єктом цих злочинів виступає особа людини у всій багатогранності її властивостей, якості і проявів [28, с.129]; 10) І.В. Діорідіцина стверджує, що родовим об'єктом цих злочинів є здоров'я особи [29,с.168]; 11) О.В. Хуторянський впевнений, що родовим об'єктом цих злочинів є життя та здоров'я особи [19,с.73]; 12) А.Б. Мельниченко та С.М. Рачинський, Е.Ф. Побегайло вважають, що родовим об'єктом таких злочинів є суспільні відносини, що забезпечують безпеку особи [30, с.11; 31, с.10].

Усі вищезазначені точки зору стосовно родового об'єкта злочину, що нами досліджуються, є дещо суперечливими. По-перше, це зумовлено тим, що в авторів відсутні намагання дослідити внутрішню сторону і зміст відносин, які є об'єктом певних видів злочинів проти життя та здоров'я особи (в тому числі і злочину ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані), визначити їх співвідношення із суміжними групами суспільних відносин. По-друге, це спричинено тим, що не існує єдиного розуміння відносин, які стосуються життя і здоров'я особи, а також поняття «життя особи» та «здоров'я особи». По-третє, по-різному розуміють предмет відносин як складову частину об'єкта злочину. І останнє: автори невірно тлумачать положення

Конституції і чинного законодавства, ігноруючи науковий підхід до з'ясування та тлумачення тих чи інших явищ, що є в полі зору нашого дослідження.

До зазначеного, вище відступу ми повернемося після аналізу зазначених точок зору стосовно визначення родового об'єкта злочинів проти життя та здоров'я особи. Так, визначення Н.П. Короленком родового об'єкта, на наш погляд, є найбільш сприятливим, хоча потребує певних уточнень, зокрема після відносин потрібно зробити таку вставку «...що забезпечують умови» і далі по тексту. Натомість визначення Ю.В. Александра, В.І. Борисова, В.М. Куца, А.В. Наумова, А.І. Коробєєва є відходом від концепції об'єкта, як суспільних відносин і фактично зводиться до людини, яка не може бути об'єктом злочину. Недалеко від попередньої точки зору стосовно родового об'єкта злочинів відійшли співавтори С.С. Яценко та Ю.В. Александров вбачаючи в ньому людину, яка також не може бути об'єктом злочину. У цьому контексті слід звернути увагу на те, що з положень чинного законодавства, в тому числі й Конституції України не проводиться принципової різниці між поняттями «особа» і «людина».

Е.А. Ануфрієв визначає, людину як істоту біосоціальну: 1) соціальна тому, що вона володіє суспільною сутністю; 2) біологічна тому, що носієм цієї суті є людський організм [32, с.24-25]. Поняття «людина» є родове поняття, яке виражає загальні риси, властиві всьому людському роду (індивідом у людському світі зазвичай називають окремо людину) [33, с.46]. Поняття «особа» нерозривно зв'язано з поняттям «індивідуальність», останнє знаходить свій вираз у природних задатках і психічних властивостях людини – в особливостях пам'яті, темпераменту, характеру і у всьому розмаїтті людського обліку і її життєдіяльності тощо [33, с.46]. Натомість особа – це людина, яка розглядається не тільки з точки зору його загальних властивостей і рис, але й з боку своєрідності його соціальних, духовних, фізичних якостей (загальною ознакою людини є його соціальна спільність, що виділяє його з іншого світу) [33, с.46]. Проте, як ми бачимо, що як не особа, так і не людина не можуть бути об'єктом злочину. Не можна погодитися з твердженнями В.В. Сташиса, Є.В. Благова, І.В. Діорідичиною, О.В. Хуторянського стосовно родового об'єкта цих злочинів, оскільки вони зводять його до охорони невід'ємних благ, а не суспільних відносин.

З метою встановлення родового об'єкта злочинів проти життя та здоров'я особи (до яких відноситься також злочин, передбачений ст.136 КК України) звернемося до його структури: 1) це суб'єкти або учасники суспільних відносин; 2) соціальний зв'язок (суспільно значуща діяльність) як зміст відносин; 3) предмет суспільних відносин.

Суб'єктами суспільних відносин у злочинах проти життя та здоров'я особи можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Це підтверджується думкою, що є в юридичній літературі, що «...суб'єктами суспільних відносин можуть бути соціальні спільноти (народ, нація, колектив тощо), організації (державні, приватні, громадські), окремі фізичні особи» [34, с.338].

Вивчення соціальної функції суб'єктів відносин, тобто їх прав і обов'язків (статусу), має певну цінність, оскільки з'ясування суб'єктного складу відносин

сприяє визначенню змісту самих відносин, дає можливість оцінити їх характер, обсяг цих відносин і межі дії закону. У цьому контексті слід зазначити, що право людини на життя і здоров'я теорією природного права розглядалося як природне, а не дароване ким-небудь. Це право закріплено в законодавстві. Предметом, злочину з приводу яких виникають ці зв'язки, виступають умови, які забезпечують охорону життя і здоров'я іншої особи. Такий підхід до дослідження свідчить про те, що нас цікавлять небудь-які соціальні зв'язки, а лише, які виникають у межах діяльності з охорони відносин у сфері, що стосується життя та здоров'я особи.

Висновки. На підставі дослідження можна запропонувати родовий об'єкт злочинів, які нами досліджуються. Тому під родовим об'єктом злочинів, передбачених розділом другим Особливої частини КК України (до яких відноситься і злочин, передбачений ст.136 КК України), слід розуміти суспільні відносини з приводу умов (стосунків), які забезпечують охорону життя і здоров'я іншої особи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Гаухман Л.Д.* Квалификация преступлений: закон, теория, практика / Л.Д. Гаухман. — [3-е изд., перераб. и дополн.]. — М. : АО «Центр «Юр Информ», 2005. — 457 с.
2. *Матвійчук В.К., Присяжний В.М.* Забруднення, засмічення та виснаження водних об'єктів: відповідальність, досудове і судове слідство та запобігання: [монографія] / В.К. Матвійчук, В.М. Присяжний. — К. : КНТ, 2007. — 272 с.
3. *Наумов А.В.* Российское уголовное право: [курс лекцій]: В 3 т. — Т.1. Общая часть / А.В. Наумов. — [4-е изд., перераб. и доп.] — М. : Волтерс Клувер, 2007. — 736с.
4. *Гришук В.К.* Кримінальне право України: Загальна частина [навч. посібник для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл.] / В.К. Гришук. — К. : Ін Юре, 2006. — 586с.
5. *Брайнін Я.М.* Основні питання загального вчення про склад злочину / Я.М. Брайнін. — К. : Вид-во Київського університету, 1964. — 189 с.
6. *Кудрявцев В.Н.* Объективная сторона преступления [текст] / В.Н. Кудрявцев. — М. : Гос. изд-во юрид. лит. 1960. — 244 с.
7. *Музыка А.А.* Відповідальність за злочини у сфері обігу наркотичних засобів [текст] / А.А. Музыка. — К. : Логос, 1998. — 323 с.
8. *Левицька Л.В., Мудрак Т.О., Сіренко О.В., Цимбал П.В.* Кримінальне право України. Загальна частина: [навч. посібник] / Л.В. Левицька, Т.О. Мудрак, О.В. Сіренко, П.В. Цимбал. — Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2005. — 206 с.
9. *Савченко А.В., Кузнецов В.В., Штанько О.В.* Сучасне кримінальне право України: [курс лекцій] / А.В. Савченко, В.В. Кузнецов, О.Ф. Штанько. — К. : Вид-во Паливода А.В., 2005. — 640 с.
10. *Матвейчук В.К.* Уголовно-правовая борьба органов внутренних дел с преступным загрязнением водных объектов: [учебное пособие] / В.К. Матвейчук. — К. : НИ и РИО Украинской академии внутренних дел, 1992. — 79 с.
11. *Лихова С.Я.* Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (Розділ V Особлива частина КК України): [монографія] / С.Я. Лихова. — К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський Університет», 2006. — 573 с.

12. *Жмур Ю.М.* Кримінально-правовий захист недоторканності житла в Україні: автореф. канд. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 — кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / Ю.М. Жмур. — Запоріжжя : Класичний приватний ун-т., 2012. — 21с.

13. *Емельянов В.П.* Терроризм и преступления с признаками терроризирования: уголовно-правовое исследование / В.П. Емельянов. — СПб. : Юридический центр Пресс, 2002. — 219 с.

14. *Новоселов Е.П.* Объект преступления / Г.П. Новоселов // Полный курс уголовного права: В 5 т.: Под ред. докт. юрид. наук, проф. А.И. Коробеева. —Т.1: Преступление и наказание. — СПб. : Юридический центр Пресс, 2008. — С.325-326.

15. *Андрушко П.П.* Злочини проти виборчих прав громадян та їх права брати участь у референдумі: об'єкт і система / П.П. Андрушко // Кримінальне право України. — №12. — 2006. — С.3-63.

16. *Пионтковский А.А.* Курс советского уголовного права. В 6 т. — Т.2. Часть Общая. Преступление / А.А. Пионтковский / [редкол.: Пионтковский А.А., Ромашкин П.С., Чхиквадзе В.М.] — М. : Наука, 1970. — 516 с.

17. *Тацій В.Я.* Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України: [навчальний посібник] / В.Я. Тацій. — Харків : Українська юридична академія, 1994. — 80 с.

18. *Хохлова І.В., Шем'яков О.П.* Кримінальне право України. Загальна частина: [навчальний посібник для студентів юрид. спец. вищ. закл. освіти] / І.В. Хохлова, О.П. Шем'яков. — Донецьк : Норд-Пресс. — 2005. — 217 с.

19. *Хуторянський О.В.* Кримінально-правова характеристика ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані: дис...канд. юр. наук за спец. 12.00.08. — кримінальне право та криминологія; кримінально виконавче право / О.В. Хуторянський — Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2013. — 215 с.

20. *Короленко Н.П.* Преступления против жизни и здоровья / Н.П. Короленко // Уголовное право Украины. Общая и Особенная части: [учебник]; под ред. Заслуженного деятеля науки и техники Украины, докт. юр. наук, проф. Е.Л. Стрельцова. — Х. : ООО. «Одиссей». — С. 293-312

21. *Александров Ю.В.* Злочини проти життя, здоров'я, волі і гідності особи / Ю.В. Александров // Кримінальне право. Особлива частина: [підручник] / (Александров Ю.В., Антипов В.І., Володько М.В. та ін.); відновл. редакція Шанук В.І. — К. : НАВСУ. «Правові джерела», 1998.— С. 123-216.

22. *Яценко С.С., Александров Ю.В.* Преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности / С.С. Яценко, Ю.В. Александров // Советское уголовное право. Часть Особенная: [учебное пособие]; под ред. Е.Н. Смирнова и А.Ш. Янукова. — Киев : НИ и РНОКВМ МВД СССР, 1975. — С. 128-185.

23. *Сташис В.В.* Понятие и виды преступлений против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности / В.В. Сташис // Уголовное право УССР. Особенная часть: [учебник]; под ред. М.И. Бажанова и др. — К. : Выща шк. Главное издательство, 1989. — С. 150-151.

24. *Коржанський М.Й.* Кримінальне право України: Частина Особлива: [навчальний посібник] / М.Й. Коржанський. — Н. : Генеза, 1998. — 592 с.

25. *Борисов В.І., Куц В.Н.* Преступления против жизни и здоровья: вопросы квалификации: [учебно-методичное пособие] / В.И. Борисов, В.Н. Куц. — Харьков : НПКФ «КОНСУЛ», 1995.— 104 с.

26. *Благов Е.В.* Особенная часть уголовного права в 20 лекциях: [курс лекций] / Е.В. Благов. – Юрлитинформ, 2012. – 416 с.

27. *Наумов А.В.* Российское уголовное право: [курс лекции]: В 3 т. – Т. 2. Особенная часть (глава 1-5) / А.В. Наумов. – [4-е издание пер. и дон.] – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 504 с.

28. *Коробеев А.И.* Понятие, система и виды преступлений против личности / А.И. Коробеев // Полный курс уголовного права: В 5 т. / Под ред. док. юр. наук, Заслуженного деятеля наук РФНИ Коробеева Т.П. Преступления против личности. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2008. – С. 128-138

29. *Діорідичина І.В.* Кримінальне право України: [посібник для підготовки до іспитів] / І.В. Діорідичина. – К.: О.С. Ліпкан, 2010. – 288 с.

30. *Мельниченко А.Б., Радачинский С.Н.* Уголовное право. Особенная часть: [учебное пособие] / А.Б. Мельниченко, С.Н. Радачинский, – Ростов-на-Дону: Изд. центр «Март». 2002. – 347 с.

31. Уголовное право России: [учебник для вузов]: В 2 т. – Т.2. Особенная часть; под ред. А.Н. Игнатова, Ю.А. Красинова. – М., 1998. – 347 с.

32. *Ануфриев Е.А.* Социальная роль и активность личности, 1971. – 187 с.

33. *Агафонов А.В.* Уголовная ответственность за убийство: [монография] / А.В. Агафонов – Юрлитинформ, 2011. – 192 с.

34. Теория государства и права: [учебник для юридических вузов и факультетов]; под ред. В.М. Корельского, В.Д. Перевалова. – М., 1997. – 343 с.

Зубець Ю.Г. Родовий об'єкт злочину ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані

У статті досліджується родовий об'єкт злочину, передбаченого ст.136 КК України. Аналізуються точки зору та розуміння родового об'єкта цих злочинів та пропонується авторське його визначення.

Ключові слова: родовий об'єкт злочину, життя, здоров'я, особа, суспільні відносини.

Зубец Ю.Г. Родовой объект преступления неоказание помощи лицу, находящемуся в опасном для жизни состоянии

В статье исследуется родовой объект преступления, предусмотренного ст.136 УК Украины. Анализируются точки зрения и понимания родового объекта этих преступлений и предлагается авторское его определение.

Ключевые слова: родовой объект преступления, жизнь, здоровье, лицо, общественные отношения.

Zubec J.G. Genitive object of the crime food aid to a person who is in a condition dangerous to life

The article examines the generic object offense under the Criminal Code of Ukraine art.136. Analyzes opinions and understanding generic object of copyright crimes and offered its definition.

Keywords: generic object of the crime, life, health, personality, social relations.

Стаття надійшла до редакції 11.05.2015.